

TAIMITARHA -
MURHAT

VAIN

PISARA

VERTA

CARIN

HJULSTRÖM

TAMMI

CARIN HJULSTRÖM:

Pikku murha vain (2020, suom. 2024)

Vain pisara verta (2021, suom. 2024)

CARIN
HJULSTRÖM

VAIN
PISARA
VERTA

Suomentanut Nina Mäki-Kihniä

TAMMI

HELSINKI

Sivujen 217–218 sitaatin Karin Boyen runosta on suomentanut Viljo Kajava.
Sivun 247 sitaatin ”Päivän sankari(-ttare-)lle” -laulusta on suomentanut Palle.
Sivun 323 sitaatin *Raamatusta* on suomentanut Kirkon keskusrahaston työryhmä 1992.
Sivun 370 sitaatti Edith Södergranin *Syyskuun lyyra* -runokokoelmasta on mukaelma Uno Kailaan suomennoksesta.

Ruotsinkielinen alkuteos *Knappt en droppe blod* ilmestyi Ruotsissa 2021.

© 2021. Carin Hjulström by Agreement with Enberg Agency

Suomenkielinen laitos © Nina Mäki-Kihniä ja Tammi 2024

Tammi on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä.

ISBN 978-952-04-5317-6

Painettu EU:ssa

Hannalle ja monille muille

Tämä kirja on omistettu kaikille, jotka ovat vuosikaudet pyytäneet minua muuttamaan Tukholmaan. Ilman teitä en olisi koskaan päätenyt Säbyholmin maalaisidylliin ja aloittanut tätä kirjasarjaa. Omistan kirjan etenkin viisaalle pikkusiskolleni Hannalle, joka sanoi, että minun pitää kirjoittaa Säbyholmista, Midsomerin kaltaisesta paratiisista. Kiitos, Hanna! Nokkelasti ajateltu. Kiitos myös avopuolisolleni Folkelle ihanasta pianonsoitosta, hyvästä ruoasta ja suuresta rakkaudesta sekä Ester-pinserialle, joka on uskollinen seurailaiseni metsävaelluksilla. Mutta nyt, näytös alkakoon.

Prologi

Harsomainen lumikerros peitti kirkon vieressä kumpuilevat vainiot. Plussa-asteet, aurinko ja räystäältä tippuva vesi todistivat kevään tuloa, vaikka oli vasta helmikuu. Valkoinen Mercedes, jonka katolla oli vihreänkeltainen taksikyltti, odotti kirkon soratulla parkkipaikalla, kun vanha mies köpötteli rollaattoriin tukeutuen portista hautausmaalle.

”Viivytkö täällä tosiaan puoli tuntia?” taksikuski huikkasi avoimesta sivuikkunasta.

Vanhus heilutteli torjuvasti toista kättään. ”Näethän itsekin, miten hidasta tämä kulkeminen on.”

”Oletko varma, että pärjää? Enkö soittaisi Gullille? Hänhän asuu aivan naapurissa.”

”*Pois*, minä sanoin! Olen asianajaja, en pikkulapsi.”

”Kuten haluat. Käyn lounaalla, nähdään pian. Sano terveisiä vaimolle. Kuten aina”, taksikuski sanoi ja sulki auton ikkunan.

”En tiedä, tunnetteko te toisenne. Täytyypä kysyä”, mies sanoi ja nyökkäsi kuskille.

Auton ääni haihtui kaukaisuuteen. Ei kuulunut muuta kuin soran rahina askelten alla ja varhain saapuneen mustarastaan laulu. Huterajalkainen vanhus kiersi kirkon ja jatkoi hidasta taivallustaan hautojen välissä. Hän pysähtyi metrin korkuisen, sammaltuneen graniittihautakiven eteen. Kivessä luki: *Alma Beyer. Syntynyt 1934, kuollut 1993. Hartaasti rakastettu, äärettömästi ikävoity.*

Mies otti rollaattorin etukorista kangaskassista pienen ruukukasvin, joka jo kukki. Hän näytti epäröivän, miten saisi laskettua sen haudalle, koska taisi yhtäkkiä muistaa, kuinka tuka-laa liikkuminen oli.

”Mitenkäs tämä näillä polvilla onnistuuukaan? Eikö ole outoa, että tähän aikaan vuodesta myydään jouluruusuja? Näitä sinun suosikkejasi. Niin niin, tällaista hössötystä, mutta kukka oli tarjouksessa ja hienoa pitää olla. Ja nyt meillä on hienoa, joten kaikki hyvin, Alma. Ei tarvitse olla koko ajan niin huolissaan. Uskothan?”

Mies kumartui vaivalloisesti eteenpäin. Tasapainon kadottua keikahdus eteni kuin hidastettuna. Alma Beyerin puoliso vajosi hitaasti polvilleen kukka kädessään.

”Voi voi, kuulen kyllä, mitä sinä nyt sanot: mitä muutakaan minulta voi odottaa. Mahdanko ikinä päästä tästä ylös? Ja illallisvieraatkin tulevat pian, hovioikeudenneuvos ja vaimonsa”, hän vaikersi.

Tumman maan kylmyys ja kosteus imeytyivät popliinihousujen läpi, ja samalla etäämpää kantautui auton ääni. Auto pysähtyi, moottori sammui.

”Hei! Tulitko takaisin? Tarvitsen apua.” Vanha mies yritti huutaa mutta ääni jäi kuiskaukseksi.

Auton ovet avautuivat ja sulkeutuivat, sitten auto käynnistyi ja ilmeisesti poistui paikalta. Sorakäytävällä rahisi, ja vaimea moottorin surina lähestyi.

”Sieltä hän tulee. Usko pois, Alma”, hän mumisi.

Sinertävänmusta korppi kaartoi kirkontornin ympäri, laskeutui hautausmaata ympäröivälle kivimuurille ja raakkui pahaenteisesti. Kohtalonomainen ääni kiiri yli tienoon.

”Huhuu? Tarvitsen apua, että pääsen ylös”, Isak Beyer yritti saada käihinänsä kantamaan. Mutta vastausta ei tullut. Kuului vain vaimeaa surrutusta ja sitten räsähdys, kun jotain meni murskaksi.

Puolen tunnin päästä Bälstan taksikeskuksen auto palasi kir-

kon hiljaiselle ja autiolle parkkipaikalle. Kuski nousi kummas-
tuneena autosta ja käveli hautausmaalle. Alma Beyerin haudalla
makasi Isak Beyer, ruhjehaava otsassa ja kasvot veressä.

1. luku

Siri pani jalkaa toisen eteen metsäharjun lakea seurailevalla seremoniapolulla, joka oli yli tuhat vuotta vanha. Puut huojuivat ja latvat taipuivat uhkaavasti tuulenpuuskissa, mutta hän kulki katse painuksissa ja tuijotti reitillään olevia mättäitä, juuria ja kiviä. Järjetön itsesääli ja asioiden vatvominen oli taas alkanut. Kaikki johtui yhdestä puhelinkeskustelusta, joka oli käyty yli puoli vuotta sitten. Sananvaihto oli pesiytynyt takaraivoon kirveltäväksi kipupisteeksi. Hän oli suunnitellut tarkasti etukäteen, millaisin sanankääntein kertoisi Dramatenin johtajalle Egil Borgille päätöksensä pääosasta, jota hänelle oli tarjottu erästä näytelmästä. Egil oli ennättänyt soittaa hänelle ensin. Eikä keskustelu ollut mennyt kuten Siri oli kuvitellut. Ai että häntä sapetti!

Siri tuli Rösaringsäsenin upealle muinaiskalmistolle ja kiipesi korkeimman hautakummun päälle. Puiden latvusten yli näki laajalle levittäytyvän Mälarenin ja sen asumattomien saarten helminauhan. Vuosituhat sitten tätä leveää polkua oli käytetty päällikköjen hautajaisissa, jolloin sitä olivat reunustaneet palavat puupaalut ja saattue oli kantanut vainajan seudun korkeimmalle kohdalle siihen, missä Siri nyt seiso. Hautaröykkiö oli harjun reunalla täsmälleen siinä, miltä suunnalta ilta-aurinko heitti säteensä roihukujalle niin, että syntyi illuusio yhtenäisestä, kaiken itseensä sulauttavasta valosta. Siri uskoi, että yli

tuhat vuotta sitten eläneille ihmisille se oli ollut voimakas, lähes epätodellinen kokemus.

Hän pyyhkäisi otsaltaan pois tummanvaalean kiehkuran ja antoi katseensa levätä vesistössä. Hän veti pari kertaa syvään henkeä, muisti laskea hartiat alas ja tunsi kurjien ajatusten kaikoavan. Hän oli täällä, metsässä avoimen taivaan alla, ja hän oli elossa. Ja hänellä oli Anton – ei oma poika vaan orvoksi jäänyt veljenpoika, joka tarvitsi aikuisen opastusta. He olivat erikoinen pari mutta pieni perhe yhtä kaikki, ja ajatus sai hänet hymyilemään, kun hän vaelsi harvassa männikössä sammalpeitteisten kivien yli harjulta alas.

Pian hän tuli Lässan hevostilan laitumille, ohitti tilukset ja lähestyi kirkkoa. Ja samassa aurinko tuli esiin pilvien takaa. Oli niin kaunista, että Siri otti puhelimellaan muutaman kuvan kirkosta, hautausmaasta ja pellostä, joka vietti Mälareniin rannan tuntumaan.

Sitten hän vilkaisi toiseen suuntaan kohti Kyrkktorpetin taloa, joka tunnettiin lyhykäisesti kirkkotorppana. Torppa nimenä ei tehnyt rakennukselle oikeutta, sillä koreassa punaisessa puutalossa oli valkoiset koristelaudat, kauniit jakopuitteelliset ikkunat, parveke, suuri veranta ja ympärillä upea miljöö. Kirkkotorppa oli ollut tyhjillään jo jonkin aikaa, ja myytävänä-kyltti oli seissyt näytillä lähes läpi talven. Jokin aika sitten kyltti oli hävinnyt, ja Siri oli kuullut kylällä puhetta talokaupoista. Kun hän kurkisti etupihalle, hän näki siellä uuden jääkaappi-pakastimen yhä muovikääreissään. Se oli varmasti jonkun muuttokuormaa. Talo olikin kuin unelma, ainakin sen perusteella, mitä Siri oli nähnyt myynti-ilmoituksesta.

Ei heidän omassa taimitarhassaankaan moitteen sijaa ollut – talovanhus sopi mainiosti tarkoitukseensa – mutta siellä ei ollut suuria, kauniita huoneita, joita Siri rakasti. Hänen arvohuoneistonsa Östermalmilla oli seissyt käyttämättömänä miltei vuoden päivät. Vasta sen myytyään hän voisi edes harkita oman talon ostamista. Kirkkotorppa oli nyt kuitenkin mennyt

sivu suun, ja hän arvuutteli, kuka tai ketkä olivat sen ostaneet. Maaseudulle muutti persoonallisia ihmisiä. Ehkäpä tänne oli muuttamassa joku hänelle sopiva seuralainen? Säbyholmista puuttui vain samanikäisiä ystäviä, jotka nauttisivat hänen lailaan kulttuurista.

Siri joudutti askeleitaan, ohitti vanhan riimukiven ja kansallisromanttisen leijonankeltaisen kartanon ja lähti lehmuskujaa pitkin isolle tielle. Pellot ja niityt levittäytyivät laajalle, ja etelässä oli säbyholmilaisten oma uimaranta, missä Mälarenin hopeanharmaa pinta heijasteli kevättalven hailakkaa taivasta. Muutaman sadan metrin jälkeen hän tuli taimitarhalle. Hän pysähtyi katselemaan vaatimatonta punaista puutaloa, joka muistutti lähinnä kesämökkiä. Kaunis talo ei ollut, mutta sijainti ja kasvihuoneet ympärillä tekivät tunnelmasta kotoisan. Talossa oli kuisti ja veranta, josta oli hurmaava näköala, ja avarassa maisemassa auringonkulkua saattoi seurata aamuvarhaisesta iltamyöhään. Seinät kaipasivat uutta maalipintaa. Samoin ikkunanpuitteet. Ja pian pitäisi vaihtaa lautoja sieltä täältä, mutta toistaiseksi he eivät olleet päässeet puusta pitkään.

Sirillä ja Antonilla oli ollut kädet täynnä töitä, sillä he olivat päättäneet polkaista käyntiin taimitarhan toiminnan. Yllättävää lisäpotkua oli saatu, kun Thorestan linnan pääsisäänkäynti oli suljettu arkeologisten kaivausten takia. Kaikki linnan vieraat kulkivat soratietä pitkin taimitarhan ohi – ja liikenne oli kasvattanut liikevaihtoa huomattavasti. Taimitarhasta oli lisäksi alkanut muotoutua eräänlainen kohtaamispaikka, jonne kyläläiset luontevasti poikkesivat ja jota he selvästikin arvostivat. Siri katsoi kylttiä, jossa luki *Säbyholmin viherpeukalot*, ja totesi, että sitäkin pitäisi freesata talven jäljiltä.

Hän harppoi ulkoportaat kolme askelmaa kerrallaan ja totesi, että elämä suurkaupungin ulkopuolella oli kohentanut hänen kuntoaan. Kuusikymmenvuotispäivä oli vain muutaman viikon päässä. Hän ei ollut vielä päättänyt, miten juhlisi sitä, ja koska kukaan ei edes tiennyt merkkipäivästä, ehkäpä hän teeskente-

lisi, ettei mitään erikoista ollut tekeillä, ja päivä saisi vierähtää omalla painollaan. Tuskinpa Anton piti lukua siitä, milloin hän täytti vuosia. Kuusikymmentä, hän ajatteli ja kohtasi peilikuvansa ulko-oven lasiruudussa – mantelinmuotoiset silmät, tummat kaarevat kulmakarvat, lähes aristokraattinen nenä, korkeat poskipäät, luonnostaan punertavat huulet, korostunut amorinkaari ja pitkät, kiharat, jotka saivat hänet yhä näyttämään tyttömäiseltä. Kuusikymppinen? Miten se tapahtui? Vastahan olin nuori ja epävarma ja koko elämä oli edessäni.

2. luku

Olle Magnussonilla oli hirvittävä päänsärky. Hän oli viilentänyt poliisiautoa, mutta se ei auttanut. Kuten ei sekään, että jotkut ääliöt olivat tulleet kaatopaikalta Er8-tielle ja ajaneet sataa, jolloin heidän autonsa lavalta oli putoillut irtonaisia suojapeitteitä ja lehtikoreja. Olle oli saanut hälytyksen liikennepoliisilta ja joutunut henkensä uhalla keräämään kaiken, minkä tuuli oli lennättänyt tielle.

Kun tehtävä oli vihdoinkin suoritettu ja hän oli istahtanut hengästyneenä takaisin poliisiautoon, aluejohto otti yhteyttä radiolla. Se oli aina virkistävää vaihtelua, vaikka keikat tulivatkin yllättäen. Eräs taksikuski oli ilmoittanut, että hän oli löytänyt iäkkään miehen elottomana Lässan kirkolta Säbyholmista. Kenttäjohdon auto oli kaukana, ja se ehtisi paikalle aikaisintaan tunnin päästä. Olle oli heitä lähempänä, joten hänen piti ajaa sinne heti. Tapaus kun oli hänen alueellaankin.

Kutkuttava tunne levisi päästä varpaisiin. Vakavat rikokset herättivät ristiriitaisia tunteita: Ollea vähän hävetti myöntää niiden olevan antoisinta työtä, koska antoisintahan olisi pitänyt olla sen, kun rikoksia ei tapahtunut lainkaan. Sellaista utopiaa poliisiyöllä tavoiteltiin.

Kello oli puoli yksi iltapäivällä, kun hän parkkeerasi kirkon eteen. Ennen kuin hän nousi autosta, hän otti kaksi päänsärky-lääkettä hansikaslokerosta ja huuhtoi ne kurkusta alas termos-pullon haalealla kahvilla. Hän vilkaisi nopeasti peruutuspeiliin, kohtasi oman kirkkaansinisen katseensa, haroi pellavanvaaleita,

kurittomia hiuksiaan ja totesi, että punertava, hiukan harmaan-
tunut parransänki pitäisi ajaa.

Taksikuski Sylve Bengtsson oli viisi-kuusikymppinen ja rei-
lusti ylipainoinen. Hänellä oli prässihousut ja musta nahka-
pusakka. Kuskinpuoleinen ovi oli auki, ja hän odotti auton vie-
ressä puhelin kädessään. Leppoisasta olemuksestaan huolimatta
hän oli silminnähdessä järkyttynyt.

”En tiennyt, mitä tehdä. Istua autossa odottamassa poliisia
vai pitää Isakille seuraa haudalla. Ei tuntunut mukavalta jättää
häntä yksin, mutta toisaalta tuntui pahalta katsella häntä.”

Olle elehti rauhoittavasti osoittaakseen, että heillä oli aikaa
aloittaa tarina aivan alusta.

”Tämä Isak, josta puhut... onko hän se mies, jonka löysit
hautausmaalta?”

”On, enkö sanonut sitä? Isak Beyer. Hän on ollut kuljetus-
palveluasiakkaana vuosikaudet.”

”Toitko sinä hänet tänne?”

”Toin. Hän halusi minun lähtevän lounaalle sillä aikaa, kun
hän itse käy haudalla. Ei tuntunut mukavalta jättää häntä yksin,
koska hänhän on vähän höppänä, mutta hän vaatimalla vaati.
Meidän oli määrä tavata tässä parkkipaikalla puoli tuntia myö-
hemmin, mutta kun tulin, hän ei odottanutkaan täällä. Menin
sitten hautausmaalle. Ja siellä haudalla hän makasi...” Sylve
Bengtsson sanoi leuka liikutuksesta väpättäen.

Ollen huomio käväisi Rösaringvägenin toisella puolella kau-
niissa punaisessa talossa, missä oli hulinaa ja melskettä. Kaksi
miestä kantoi kodin irtaimistoa ja muuttolaatikoita kuorma-
autosta, joka oli niin suuri, ettei se mahtunut tontin autopaikalle
vaan se oli pitänyt ajaa nokka edellä pitemmälle puutarhaan.
Talon ovensuussa seisoi tyylikäs keski-ikäinen nainen, joka
osoitti tavaroille niiden oikeat paikat. Mahdollinen silmin-
näkiä, Olle ehti ajatella.

”Ei olisi pitänyt jättää häntä. Tämä oli minun syytäni. Ja
pelkäänpä, että tein jotain typerää”, Sylve Bengtsson sanoi ja

kohautti tiedostamattaan harteitaan samalla, kun tallusteli ras-
kaasti eteenpäin käytävän upottavassa sorassa.

”Mitä sinä teit?” Olle kysyi.

”Hain autosta villahuovan hänen päälleen, mutta niin ei kai
saisi tehdä. Ajattelin ensin, että ehkä hän on vain tuupertunut
ja hänet täytyy pitää lämpimänä”, Sylve sanoi huolissaan.

”Ymmärrän. Se oli viisaasti ajateltu”, Olle sanoi, kun he kier-
sivät kirkon taakse sille puolelle, missä mies oli.

”Eli siksi hänen päällään on huopa.”

”Ymmärrän”, Olle sanoi ja muisti, että asioiden toisteleminen
kerta toisensa jälkeen oli usein selvä merkki järkytyksestä.

Olle hidasti vaistomaisesti askeleitaan, koska halusi muodos-
taa tarkan ensivaikutelman. Ei ihme, että taksikuski oli levit-
tänyt huovan uhrin päälle. Otsassa olevan ruhjeen syvyyttä oli
vaikea arvioida, sillä kasvot olivat veriset ja suustakin oli valu-
nut verta. Olle meni polvilleen ja painoi pari sormeaa Beyerin
kaulalle. Hän tunnusteli eri kohdista, mutta tuloksetta. Ei
sykettä.

”Vaikuttaa valitettavasti siltä, ettei hän ole enää keskuudes-
samme”, Olle sanoi hiljaa, ennen kuin nousi ja laski kätensä
kevyesti taksinkuljettajan olalle. ”Emme tiedä, onko tapahtunut
onnettomuus vai onko joku halunnut pahaa Isak Beyerille. Eris-
tän siis haudan ympäristön, jotta kukaan ei tule tänne vahin-
gossa.”

”Kuka hänelle olisi pahaa halunnut? Hänhän oli ihan harmi-
ton. Ainakin nykyään”, Sylve Bengtsson sanoi.

Olle reagoi sanavalintaan.

”Ehdotan, että odotat autossa, ja jutellaan, kun olen eristä-
nyt alueen. Toivottavasti kenttäjohtaja tulee pian. Minun täytyy
kutsua myös oikeuslääkäri, joka voi todeta kuoleman, ja tekni-
nen tutkija, joka etsii todisteita mahdollisesta rikoksesta.”

”Lääkäri...? Voiko hän siis olla yhä elossa?” Sylve Bengtsson
ihmetteli, niin kuin olisi ymmärtänyt Ollen puheista vain sanan
”lääkäri”.

”Ei, olen pahoillani. Hän on kuollut, mutta se pitää todeta virallisesti.”

”Ei kai hän jäädy?” Sylve Bengtsson kysyi ja nyki nahkatakkin vetoketjua ylemmäs kohti leukaa.

”Ei hätää. Isak Beyer ei tunne enää mitään. Tulehan, niin mennään autoille. Termoksessa taitaa olla vielä tilkka kahvia jäljellä.”

VALLOITTAVAT VIH- PEUKALOT MURHAAJAN JÄLJILLÄ

Idyllinen Säbyholmin kylä järkkyy, kun hautausmaalta löy-
tyy surmattu iäkäs mies. Miksi ihmeessä joku on halunnut
vanhan asianajajan pois päiviltä? Johtolankoja seurailevat
paikallispoliisi Olle ja taimitarhaa veljenpoikansa kanssa
pyörittävä ex-näyttelijätär Siri Ehrensvärd. Siri on paennut
hulpean tukholmalaiselämänsä paineita maalle, mutta
vaikka Säbyholmissa saa lekotella lempeässä luonnossa,
synkkyyksiltä ei täälläkään vältytä. Eikä toisaalta yllät-
täviltä tunteiltakaan...

"Moderni versio Agatha Christien maalaisdekkarista."

SUUR-KEURUU

"Hyvin kirjoitettu, nopeatahtinen ja tasokas
ruotsalainen hyvän mielen dekkari, jossa
on mielenkiintoisia hahmoja ja hienoa
ympäristökuvausta." **BTJ**

www.tammi.fi

84.2

ISBN 978-952-04-5317-6